

Jaarverslag 2017

Historische Vereniging

Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn

DOEL VAN DE VERENIGING:

Het behoud van het historisch erfgoed binnen het geografische grondgebied van de voormalige gemeente Vleuten-de Meern, tegenwoordig bekend als de Utrechtse wijken Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern, en voorts al hetgeen met één of ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

LEDEN:

In 2017 zijn 58 nieuwe leden in- en 31 leden uitgeschreven uit de ledenadministratie. Het totale aantal leden op 31 december 2017 bedroeg 829 leden, waaronder 4 ereleden en 9 leden van verdienste. Daarnaast zijn er 24 niet betalende leden (zusterverenigingen bijvoorbeeld).

VRIJWILLIGERS:

Alle bestuursleden en actieve leden van de Historische Vereniging dragen als vrijwilliger bij aan de activiteiten. Het aantal actieve vrijwilligers is in 2017 toegenomen tot ongeveer 10% van ons ledenaantal. Zo'n 80 mensen die onbezoldigd en belangeloos een grote bijdrage leveren aan het realiseren van onze doelstelling.

ALGEMENE LEDENVERGADERING:

In 2017 werden, zoals in 2016 geïntroduceerd, twee Algemene Ledenvergaderingen gehouden.

Op 12 april 2017 was de eerste Algemene Ledenvergadering. De jaarrekening en balans 2016 en de begroting 2017 werden goedgekeurd.

Op woensdag 20 september werd de tweede Algemene Ledenvergadering gehouden. Het beleidsplan 2018 werd goedgekeurd. Ook de aangepaste begroting voor 2018 werd goedgekeurd. De heer Roersch van der Hoogte werd verkozen als bestuurslid in de functie van tweede secretaris.

BESTUUR:

Het bestuur bestond in 2017 uit de volgende personen:

- Mw. G.A. Oskam (voorzitter)
- Mw. Mr. I Horst-Vermaas (bestuurslid)
- Dhr. H.J. van der Meer (bestuurslid en waarnemend penningmeester vanaf oktober 2017)
- Dhr. W. N.M. de Vrankrijker (bestuurslid)
- Dhr. D. Klooster (penningmeester tot oktober 2017)
- Dhr. J. Sangers (bestuurslid)
- Mw. drs. A.H.P. van IJken-van Zanten (secretaris)
- Dhr. dr. A. Roersch van der Hoogte (2^e secretaris sinds 20 september 2017)

De volgende bestuursleden hadden een nevenfunctie:

Mw. G.A. Oskam

- Senior-purser bij KLM
- Voorzitter Raad van Toezicht Welzaam
- Voorzitter De Vrijstaat
- Voorzitter D66 Midden Nederland

Mw. I. Horst

- Vrijwilliger bij Castellum Hoge Woerd en bij Sint Antonius

Dhr. H.J. van der Meer

- Beleidsadviseur gezondheidszorg bij het Ministerie van Defensie

Dhr. W. de Vrankrijker

- Producer bij MATCH Sports Media Solutions

Mw. A.H.P. van IJken-van Zanten

- Conservator bij Stedelijk Museum Vianen en Gemeente Vianen

Dhr. A. Roersch van der Hoogte

- Postdoc onderzoeker University of Strathclyde, Glasgow, Schotland

In 2017 kwam het bestuur achtmaal in vergadering bijeen. Leden en bestuursleden hebben de vereniging in bijeenkomsten van diverse organisaties en instellingen vertegenwoordigd.

ACTIVITEITEN:

Elke maandag- en dinsdagmiddag, alsmede de eerste zaterdagmiddag van de maand is het documentatiecentrum in de Broederschapshuisjes geopend voor het publiek. Over het hele jaar genomen hebben ongeveer 2800 mensen een bezoek gebracht aan het documentatiecentrum. Velen komen met vragen over hun voorouders of willen informatie over het gebied/de straat/het huis waarin ze (zijn komen) wonen.

In 2017 werden o.a. de volgende activiteiten georganiseerd met vele bezoekers:

- De medewerkersavond in De Vereniging aan de Zandweg op woensdag 18 januari (58 bezoekers).
- Op vrijdag 17 februari de vertoning van de BBC-documentaire *The Boat on the Rhine* in Castellum Hoge Woerd met inleiding door gemeente-archeoloog Erik Graafstal (40 bezoekers).
- Op donderdag 9 maart de lezing "Tussen Romeinen en Noormannen" van gemeente-archeoloog Herre Wynia (56 bezoekers).
- Op vrijdag 17 maart de lezing 'Terug in de tijd' door Ad van Zoeren (60 bezoekers)
- Donderdag 6 april: "Vleuten en De Meern gedurende het jaar van de Beeldenstorm (1566)" een lezing van historicus drs. Sander Wassing in de Schalm (32 bezoekers).
- Op 4 mei gaf Kees Rasch twee maal de lezing "WO II in Vleuten, De Meern en Haarzuilens" (69 bezoekers).
- Zaterdag 7 mei Romeinendag bij CHW Kijkwijzers (doorlopend bezoekers)
- Zaterdag 10 juni Van Vinex tot Vicus in Terwijde (doorlopend bezoekers)
- Zaterdag 26 augustus promotie op de Vleutense braderie (doorlopend bezoekers)
- Zaterdag 2 september Van Vinex tot Vicus in Vleuterweide (doorlopend bezoekers)
- Zondag 3 september promotie bij de Uitmarkt op Castellum Hoge Woerd (veel jeugdige deelnemers aan de archeograbbelton)
- Zaterdag 9 september deelnemers Open Monumenten Dag (doorlopend bezoekers)
- Zaterdag 9 september lezing over Spes Nostra in Spes Nostra (78 bezoekers)
- Op vrijdag 22 september de lezing 'Terug in de tijd' door Ad van Zoeren (60 bezoekers)
- Zaterdag 23 september Van Vinex tot Vicus in Parkwijk.
- Dinsdag 3 oktober lezing Ad van Liempt "Van stadsie tot stad: 1950-1975. Geluk in het naoorlogse Utrecht" (56 bezoekers).
- Woensdag 11 oktober lancering van de Limes-app in Castellum Hoge Woerd (30 bezoekers).

- Maandag 16 en 30 oktober lezing en proeverij over de geschiedenis van bier in samenwerking met Brouwerij Maximus (56 bezoekers).
- Woensdag 1 november lezing van fysisch geograaf Marieke van Dinter "Vroegere rivierlopen in Utrecht" (76 bezoekers).
- Dinsdag 12 december lezing "Vroeg Middeleeuws nieuws uit regio Utrecht" door prof. dr. Marco Mostert (34 bezoekers).

Siervazen Den Engh

In 2012 heeft de Historische Vereniging twee zandstenen ornamenten van een particulier aangekocht. Het zijn twee siervazen uit begin 1600 welke gevonden zijn op het terrein van Ridderhofstad Den Engh. Van de gemeente is subsidie verkregen om beide siervazen door middel van een stalen constructie op een console te plaatsen.

De vazen zullen in bruikleen worden gegeven aan de huidige eigenaar van restaurant DENGH, om ze daar op een prominente plek tentoon te laten stellen. Zo worden deze objecten teruggebracht op de oorspronkelijke vindplaats, waar zij zichtbaar zijn voor de bezoekers van DENGH. De realisatie van dit project heeft in 2017 niet plaats kunnen vinden, maar zal in 2018 worden opgepakt.

Limes-app

Sinds 2014 is in samenwerking met de Woerdense Historische Vereniging gewerkt aan de Limes-app, een fietstocht langs de Limes tussen Woerden en Utrecht waarbij op de app informatie staat over de route en historische informatie over Romeinse vindplaatsen. De app is een initiatief van Lex Albers, oud-voorzitter van Stichts-Hollandse Historische Vereniging. Op woensdag 11 oktober 2017 werd het Leidsche Rijn gedeelte van de app door wethouder Kees Geldof gelanceerd in Castellum Hoge Woerd. Binnen de vereniging hebben met name Jan Bosman en Jan de Jonge de content van ons gebied geleverd. De app is gratis, de bijbehorende website is www.langsdelimes.nl.

Haarzicht/AM-wonen

De Historische Vereniging heeft het afgelopen jaar gewerkt aan een uitgebreide samenwerking met projectontwikkelaar AM. AM is de projectontwikkelaar van het te ontwikkelen nieuwbouwproject Haarzicht, een project van ca 500 woningen. Deze overeenkomst is in januari 2018 ondertekend

tijdens de relatie- en medewerkersavond. De overeenkomst behelst een uitgebreide samenwerking tussen AM en de Historische Vereniging voor een periode van drie jaar.

De overeenkomst betreft:

- Alle nieuwe bewoners van de wijk Haarzicht zullen gedurende één jaar een beperkt lidmaatschap van onze vereniging krijgen.
- AM ondersteunt het wijkproject Vinex tot Vicus financieel.
- Op de bouwgrond van het project Haarzicht zullen door de archeologische dienst opgravingen gedaan worden. De Historische Vereniging zal bij educatie en publieksbezoeken betrokken worden. In de periode van 19 t/m 27 mei 2018 kunnen bewoners de opgravingen komen bekijken. In samenwerking met de Kees Valkensteinschool zullen de klassen van de school een archeologisch project gaan volgen.
- Tot slot zal de Historische Vereniging aan het project Haarzicht bijdragen door het overbrengen van historische kennis.

DOCUMENTATIECENTRUM:

Automatisering

In het documentatiecentrum werd het archief verder met informatie gevuld. Door onze medewerk(st)ers zijn weer vele honderden foto's, krantenartikelen en overlijdensadvertenties ingevoerd.

Documentatie

De publicatieverzameling werd ook dit jaar weer fors uitgebreid met aankopen en schenkingen. Ook het verruimen van genealogische kennis over ons gebied vordert gestaag. Doel hiervan is om een zo volledig mogelijk beeld van de bewoningsgeschiedenis te krijgen.

Bezoekers

Nog steeds benaderen regelmatig scholieren en studenten de vereniging om informatie ten behoeve van schoolprojecten of afstudeeropdrachten. Behoudens de maandag- en dinsdagmiddag was het documentatiecentrum ook open op de eerste zaterdag van de maand en op Open Monumentendag en Koningsdag. In totaal was het open op 105 dagdelen en 2 dagen, waarbij in totaal 229 bezoekers ontvangen mochten worden.

Op maandag- en dinsdagmiddagen werd het documentatiecentrum bezocht door belangstellenden op zoek naar informatie en door vele tientallen die een of meerdere dvd's of boeken, tijdschriften, speciale uitgaven of magazines wilden aanschaffen.

Externe contacten

De Historische Vereniging is ook in 2017 weer in verschillende externe overleggen en projecten vertegenwoordigd geweest.

Met het museum Castellum Hoge Woerd zijn er intensieve contacten. De HV neemt deel aan het Programmateam Museum. Via dit Programmateam wordt de Historische Vereniging geïnformeerd over de stand van zaken in het Castellum en kan zij voorstellen doen voor de inrichting en programmering van het Castellum. Deze voorstellen worden meegenomen naar het Programmateam Castellum Hoge Woerd, waarin de vier partners van het Castellum zijn vertegenwoordigd. In het Castellum vindt een groot deel van de educatieprojecten plaats (zie hieronder).

Periodiek vergadert het bestuur in de Vrijwilligerskamer van het CHW. Ook met de gemeente Utrecht zijn de contacten goed. Afsproken is om, na de kerkenvisie, een boerderijvisie op te stellen. In ons gebied zijn er vele boerderijen met een rijksmonumentale of gemeentelijk monumentale status.

Tot slot zijn de contacten aangehaald met Oud Utrecht, de SHHV (de historische vereniging voor Woerden e.o.), het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, de Werkgroep Open Monumenten Dag Utrecht en de Vrijwilligers van Kasteel de Haar.

Educatieve projecten

Eén van de speerpunten van de Historische Vereniging zijn de educatieve projecten onder leiding van Jan Bosman. Deze worden veelal uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Utrecht in het Castellum Hoge Woerd. Zo zijn er in samenwerking met basisscholen uit Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern leerlingen opgeleid tot "Kijkwijzers". De Kijkwijzers zijn kinderen in de leeftijd van 10 tot 14 jaar die hun leeftijdgenoten rondleidingen geven in Museum Hoge Woerd. In 2015 zijn ze allemaal geslaagd voor hun deeldiploma : "De Meern 1". In 2016 zijn ze verder opgeleid om ook in de wachttorens, bij het badhuis en in/bij het Castellum rondleidingen te kunnen geven. Het project is een groot succes; er zijn wachtlijsten van kinderen die Kijkwijzer willen worden.

In het schooljaar 2016-2017 is een nieuwe groep gestart: Kijkwijzer junior. Deze groep lijkt wat betreft opzet erg op de Graaf Junior groep. Deze groep komt ook 8 x per jaar bij elkaar, ontvangt een shirt en aan het einde een certificaat. Als afsluiting mogen deze kinderen hun ouders/familie rondleiden.

De Graaf Juniors

In de herfst van 2015 is er weer een nieuwe groep Graaf Junior gestart. Deze groep komt in het schooljaar maandelijks bij elkaar. Ook dit jaar waren er weer veel meer aanmeldingen dan plaatsen. De groep zit al vol tot de cursus 2017-2018; er zijn zelfs al aanmeldingen voor het jaar daarop.

Verder blijven de oral history projecten in trek. De door de HV aan CHW in beheer gestelde museumkoffers worden veelvuldig aangevraagd. Niet alleen plaatselijke scholen maar ook scholen uit Leusden, Bussum en Hilversum maakten er gebruik van. Tevens rouleerden er drie reminiscentiekoffers onder de woon-zorginstellingen in onze wijk/gemeente.

Aelius

In 2013 is het onderwijsproject 'Aelius en het tijdportaal' van start gegaan. In dit project krijgen kinderen van de basisschool op een uitdagende en leuke manier geschiedenisles over de Romeinen in de Limes. Inmiddels hebben diverse basisscholen één of meerdere keren gebruik gemaakt van dit project. Met subsidie van de gemeente is het lespakket inmiddels geüpdate, dat wil zeggen online toegankelijk in plaats van door middel van dvd's.

Aelius is uit het standaard aanbod gehaald om ingezet te kunnen worden voor de verjaarspartijtjes in het museum. Ook Graaf Junior en Kijkwijzers kunnen er nog wel gebruik van maken.

Website

In 2016 is er een nieuwe, eigentijdse website voor de HV gerealiseerd. De website mag zich nog steeds in een grote belangstelling verheugen, deze vormt voor velen het startpunt om vragen te stellen, lid te worden, DVD's aan te schaffen en lezingen/rondleidingen te reserveren.

Communicatie

Sociale media zijn een belangrijk onderdeel van onze communicatie. Met name via Twitter en Facebook komt er meer bekendheid voor onze activiteiten en krijgt de Historische Vereniging meer naamsbekendheid. Vanuit het Twitteraccount @HistVerVdMH wordt wekelijks getwitterd, berichten worden regelmatig geliked en geretweet en het account heeft 465 volgers. De Facebookpagina van de Historische Vereniging heeft 444 volgers. De wekelijkse berichten hebben een gemiddeld bereik van 600 personen. Het aantal Facebookvolgers is significant gestegen doordat er bij diverse activiteiten gericht is geadverteerd op Facebook.

In 2017 is de HV ook gestart met een Instagramkanaal, een medium dat steeds meer deelnemers kent. Dit hebben wij gemerkt. In korte tijd kreeg het account ruim 100 volgers.

Tot slot maakt de Historische Vereniging in toenemende mate gebruik van enkele "uitladders" voor onze activiteiten zoals de Uitladder voor Leidsche Rijn. Ook in de lokale en regionale kranten staan onze activiteiten vermeld.

Tijdschrift *Rond Leidsche Rijn & Vleutensche Wetering*

Op 29 juni presenteerden wij de nieuwe full colour en nieuwe vormgeving van het tijdschrift van onze vereniging, *Rond Leidsche Rijn & Vleutensche Wetering*. Ons kwartaalblad – vol met interessante artikelen van veel auteurs - is het afgelopen jaar visueel aantrekkelijker gemaakt door het toevoegen van meer fotomateriaal en kaders in de tekst. Deze wijziging in de layout van het magazine heeft tot veel positieve reacties geleid en zal worden gecontinueerd. Verder is er een vaste pagina voor de jeugd gekomen.

FINANCIËLE POSITIE:

In het verslag van 10 april 2017 heeft de kascommissie aanbevelingen gedaan om de financiële administratie te verbeteren. Hiertoe heeft het bestuur, ter ondersteuning van de penningmeester, een financiële commissie ingesteld. In oktober 2017 heeft de zittend penningmeester, mede als gevolg van persoonlijke omstandigheden, zijn functie neergelegd waarna uit het bestuur een waarnemend penningmeester is aangesteld. De invoer van de financiële administratie 2016 in het bestaande boekhoudsysteem "Queens" heeft geleid tot essentiële wijzigingen in de jaarcijfers 2016. Omdat de herziene de jaarrekening en balans 2016 afwijken van de, door de Algemene Ledenvergadering (ALV) op 12 april 2017, goedgekeurde jaarrekening en balans, is door het bestuur besloten om deze opnieuw voor te leggen aan de ALV op 18 april 2018.

Voor de jaarrekening en balans 2017 heeft de financiële commissie aan het bestuur een voorstel gedaan voor een presentatie welke recht doet aan het karakter van een non-profit organisatie met de ANBI-status. Bij deze financiële rapportage ligt impliciet de nadruk op het presenteren van de liquiditeitspositie als deel-resultaat van de organisatie-resultaten. Bij dit uitgangspunt, kan de presentatie van "denkbeeldige" waarden beter achterwege blijven. Deze uitgangspunten verwoord in de nota "een slanke balans met flinke voorraden" hebben, na een positief besluit van het bestuur hierover, ertoe geleid dat de balans is afgeslankt, zonder dat dit de liquiditeitspositie aan tast.

Om deze beleidswijziging inzichtelijk te maken is in de balans van 2017 eenmalig een kolom "1 januari 2017" opgenomen. Voor de financiële resultaten en verdere details wordt verwezen naar de jaarrekeningen, de balansen en de toelichtingen hierop. Het bestuur wil de leden van de financiële commissie nadrukkelijk bedanken voor al hun tijd en inspanningen welke hebben geleid tot de voorliggende resultaten.

TENSLOTTE:

Ter afsluiting van dit jaarverslag wil het bestuur iedereen bedanken die zich in 2017 op welke wijze dan ook voor de vereniging heeft ingezet.

Vleuten, 22 maart 2018

Namens het bestuur,

Gerda Oskam, voorzitter